

KONGRESI

I AUTORITETEVE LOKALE DHE
RAJONALE I KËSHILLIT TË EVROPËS

.... t'a sjellim demokracinë në
dyert tuaja, në zemër të qyteteve
dhe të rajoneve tona

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

50 vjet kampion në demokracinë vendore

Konferenca e Autoriteteve Lokale, pararendësja e Kongresit, e organizoi sesionin e saj të parë në Strasburg më 12 janar 1957, nën drejtimin e Jacques Chaban-Delmas (Francë). Që prej kësaj kohe Kongresi është bërë aktor kyç për ndërtimin e një demokracie të vërtetë vendore në Evropë.

Në vitin 1975, me afirmimin në dimensionit rajonal në shtetet anëtare, objekti i Konferencës së Autoriteteve Lokale u zgjerua për të përfshirë edhe rajonet. Për këtë arsye, ajo u bë Konferenca e Autoriteteve Lokale dhe Rajonale të Evropës, duke mbledhur së bashku të gjitha komunitetet territoriale evropiane.

Teksti i themelimit

Forcimi i demokracisë lokale dhe njohja e rolit të saj në rritje nga shtetet anëtare çoi në miratimin e Kartës Evropiane të Vetëqeverisjes Lokale në vitin 1985 (KEVQL)

Një faze e re pas Samitit të Vjenës

Viti 1994 shpalosi një faqe të re për çuarjen përpara të demokracisë lokale dhe rajonale me krijimin e Kongresit të Autoriteteve Lokale dhe Rajonale të Këshillit të Evropës, i cili zëvendësoi Konferencën.

“Me aq sa di unë, kjo është hera e parë në historinë e demokracive kur përfaqësuesit e autoriteteve vendore janë ftuar të japin mendimin e tyre [...] me miratimin e qeverive, lidhur me kushtet e mundshme të pjesëmarrjes së tyre në krijimin e institucioneve”.

Fragment nga fjalimi i Jacques Chaban-Delmans më 12 dhjetor 1957

Jacques Chaban-Delmas (Francë), Presidenti i Parë i Konferencës së Autoriteteve Lokale, 12 janar 1957

Njohja nga Krerët e Shteteve

Në Samitin e Varshavës të vitit 2005, Krerët e Shteteve të Këshillit të Evropës dhe përfaqësuesit e qeverive ritheksuan rëndësinë e demokracisë lokale dhe rajonale për të pasur një demokraci të

shëndetshme në Evropë dhe nënvizuan rolin e madh të Kongresit për ta realizuar këtë mision.

Përforcimi i instrumenteve

Kuadri i Referencës për Demokracinë Rajonale u zhvillua në vitin 2009. Komiteti i Ministrave i Këshillit të Evropës i inkurajon qeveritë e shteteve anëtare të marrin parasysh këtë tekst lidhur me politikat dhe reformat. Kongresi e ka vijuar punën e tij për promovimin e Kartës, e cila i përfshin tashmë të 47 shtetet anëtare të Këshillit të Evropës.

Monitorim i demokracisë vendore

Vlerësimi i zbatimit të Kartës Evropiane të Vetëqeverisjes Lokale në secilin nga shtetet anëtare është baza e misionit të Kongresit.

Ky monitorim lejon angazhimin e një dialogu konstruktiv politik me autoritetet e shteteve anëtare rreth çështjeve të demokracisë lokale dhe rajonale. Kongresi ushtron rregullisht monitorime të të përgjithshme në çdo vend; ai mund të shqyrtojë gjithashtu edhe aspekte të

veçanta të Kartës. Po ashtu, ai mund të kryejë misione faktmbledhëse urgjente për çështje të veçanta shqetësuese. Raportet, rekomandimet dhe rezolutat që miraton Kongresi u japin informacion qeverive, parlamenteve, shoqatave, përfaqësuesve të zgjedhur dhe medias rreth situatës së

demokracisë lokale dhe rajonale në vende specifike dhe, në veçanti, rreth zbatimit të Kartës Evropiane të Vetëqeverisjes Lokale. Një numër i madh reformash ligjvënëse janë vënë në lëvizje nga shtetet anëtare mbi bazën e gjetjeve të këtyre aktiviteteve monitoruese.

(Foto: Vëzhgimi i zgjedhjeve lokale dhe rajonale dhe monitorimi i Kartës Evropiane të Vetëqeverisjes Lokale janë dy përparësi të rëndësishme të Kongresit)

Vëzhgimi i zgjedhjeve lokale dhe rajonale

Kongresi vëzhgon periodikisht zgjedhjet lokale dhe rajonale, veçanërisht në shtetet anëtare të Këshillit të Evropës

Aktivitetet e vëzhgimit, të cilat mbulojnë si ditën e zgjedhjeve ashtu edhe fushatat zgjedhore, mundësojnë vendosjen e bashkëpunimit me përfaqësuesit e nivelit më të lartë të partive dhe të grupeve politike, komisionet zgjedhore, mediat dhe OJQ-të. Misionet për vëzhgimin e zgjedhjeve nga Kongresi kryhen në bashkëpunim me Asamblenë Parlamentare të Këshillit të Evropës dhe

Komisionin e Venecias, veçanërisht nëpërmjet Këshillit për Zgjedhje Demokratike, por dhe me organizata të tjera ndërkombëtare, të tilla si Zyra e OSBE-së për Institucionet

Demokratike dhe të Drejtat e Njeriut. Edhe Komiteti i Rajoneve i Bashkimit Evropian ftohet të marrë pjesë në misionet e vëzhgimit të realizuara nga Kongresi.

Post-monitorimi dhe post-vëzhgimi

Pas monitorimit dhe vëzhgimit të zgjedhjeve, Kongresi e ndjek situatën më pas për t'u siguruar për zbatimin e rekomandimeve të tij. Për këtë qëllim ai angazhon një dialog të vazhdueshëm me shtetet anëtare.

Bashkëpunimi dhe partneritetet

Kongresi punon për forcimin e bashkëpunimit dhe partneriteteve me shtetet anëtare, me institucione të tjera dhe shoqata evropiane me synim konsolidimin e demokracisë territoriale. Aktivitetet në këtë fushë propozohen të sigurojnë më tej zbatimin e Kartës Evropiane të Vetëqeverisjes Lokale dhe rekomandimet e Kongresit.

Kongresi duke organizuar pjesëmarrjen e përfaqësuesve shqiptarë në Panairin Ndërkombëtar Bashkiak NEXPO 2013 në Kroaci

Mbështetur në monitorimin e demokracisë lokale dhe rajonale prej tij, si dhe në vëzhgimin e zgjedhjeve, Kongresi ofron ekspertizën e tij për shtetet anëtare dhe, nëpërmjet anëtarëve të tij, ofron posaçërisht një sërë eksperiencash praktike dhe politike.

- Vlerësimi i kuadrit ligjor dhe institucional kombëtar
- Kontributi për hartimin e ligjeve dhe të politikave të reja
- Shkëmbimi i praktikave të mira; shkëmbimet ndërmjet kolegëve dhe seminare interaktive
- Sesione lidërsipë për përfaqësuesit e zgjedhur lokalë dhe rajonalë

Mbështetur në situatën specifike të shteteve të përfshira, si dhe në nevojat e shteteve të përfshira, mund të organizohen aktivitetet në fushat e mëposhtme: roli dhe përgjegjësitë e përfaqësuesve të

zgjedhur lokalë; etikën në politikë dhe vendimmarrje; pjesëmarrja e qytetarëve; fushatat zgjedhore pozitive (duke u përqendruar tek zgjedhjet lokale dhe rajonale); konsultimet dhe dialogu mes autoriteteve qendrore dhe vendore; nxitja dhe shkëmbimi i përvojave në zbatimin e të drejtave të njeriut në nivel vendor; procesi i rajonalizimit; bashkëpunimi ndërkufitar.

Kontributi për planet e veprimit

Projektet e hartuara nga Kongresi janë pjesë e komponentit demokratik të Planeve të Veprimit të Këshillit të Evropës për shtetet anëtare. Kongresi ka tashmë në zbatim projekte në Shqipëri, Armeni dhe Ukrainë. Janë në diskutim e sipër edhe projekte për shtete të tjera anëtare.

Për më tepër, Kongresi është aktiv në politikën e fqinjësisë së mirë të Këshillit të Evropës, që synojnë mbështetjen e reformave

Partneriteti i ngushtë me Bashkimin Evropian

Në vitin 2005 Kongresi dhe Komiteti i Rajoneve nënshkruan një marrëveshje bashkëpunimi me qëllim “çuarjen përpara të demokracisë lokale dhe rajonale, decentralizimin dhe vetëqeverisjen në Evropë dhe respektimin nga autoritetet kombëtare dhe evropiane të kompetencave të përcaktuara lokale dhe rajonale”. Kjo marrëveshje u shtri më tej në vitin 2009, duke formalizuar fushat dhe metodat e bashkëpunimit ndërmjet të dy institucioneve.

territoriale dhe legjislativë në vendet fqinje, të tilla si Maroku dhe Tunizia.

Rrjetet dhe portat

Kongresi ka promovuar gjithashtu edhe qeverisjen e mirë dhe pjesëmarrjen e qytetarëve duke mbështetur shoqatat e autoriteteve vendore në bashkëpunim të ngushtë me rrjetet e tyre evropiane (AER, CEMR) dhe duke inkurajuar krijimin e rrjeteve, përkatësisht: Rrjetin e Shoqatave të Autoriteteve Lokale të Evropës Juglindore (NALAS), Shoqatën e Agjencive për Demokracinë Lokale (ALDA), Rrjetin Evropian të Organizatave të Trajnimit për Autoritetet Lokale dhe Rajonale (ENTO).

Asambleja mbarëevropiane për autoritetet vendore

Kongresi është organi që përfaqëson autoritetet lokale dhe rajonale të 47 shteteve anëtare të Këshillit të Evropës.

Ai përbën organin e vetëm evropian të ngarkuar me monitorimin e demokracisë lokale dhe rajonale dhe me zhvillimin e vetëqeverisjes lokale dhe rajonale në të gjithë

Evropën. Si zëri i bashkive dhe i rajoneve evropiane, Kongresi punon për të forcuar demokracinë në bazë, ndërsa inkurajon konsultimet dhe dialogun politik ndërmjet

qeverive kombëtare dhe autoriteteve lokale dhe rajonale nëpërmjet bashkëpunimit me Komitetin e Ministrave të Këshillit të Evropës.

Arritjet e Kongresit

Që prej krijimit, Kongresi ka kontribuar për hartimin e një sërë traktatesh ndërkombëtare, përfshirë dhe Kartën Evropiane, e cila është bërë traktati ndërkombëtar bazë i referencës në këtë fushë.

Pas miratimit të Kartës nga shtetet anëtare në vitin 1985, ministrat përgjegjës për qeverisjen lokale dhe rajonale miratuan një Kuadër Reference për Demokracinë Rajonale në

vitin 2009, në Utreht (Holandë). Ky tekst shërben si korpusi i parimeve mbi të cilat mbështetet Kongresi për monitorimin e demokracisë rajonale. Në kuadrin afatgjatë Kongresi dëshiron t'a zhvillojë atë në një instrument më të detyrueshëm, i cili do të ishte instrumenti rajonal homolog i Kartës Evropiane të Vetëqeverisjes Lokale.

Instrumente të tjera ligjore në fushën e demokracisë lokale dhe rajonale:

Konventa Kuadër Evropiane për Bashkëpunimin Ndërkufitar

ndërmjet Komuniteteve ose Autoriteteve Vendore (1980)

Konventa për Pjesëmarrjen e të Huajve

në Publike Çështjet në Nivelin Vendor (1992)

Karta Evropiane për Gjuhët Rajonale ose Minoritare (1992)

Karta Evropiane Urbane dhe Karta Evropiane Urbane II; Manifesto për një Urbanizëm të Ri (2008)

Karta Evropiane për Pjesëmarrje të të Rinjve në Jetën e Bashkive dhe Rajoneve (1992) dhe Karta e Rishikuar (2003)

Konventa Evropiane e Peisazhit (2000)

Karta Evropiane e Vetëqeverisjes Lokale

Karta Evropiane e Vetëqeverisjes Lokale parashikon standardet e përbashkëta për mbrojtjen dhe zhvillimin e të drejtave dhe lirive të autoriteteve vendore dhe u kërkon shteteve që e kanë ratifikuar Kartën të respektojnë disa kushte, parime dhe praktika në këtë fushë. Ajo u hap për nënshkrim në vitin 1985 dhe

hyri në fuqi në vitin 1988. Karta është ratifikuar nga të 47 shtetet anëtare të Këshillit të Evropës.

Në vitin 2009 u miratua Protokollin Shtesë për Pjesëmarrjen e Qytetarëve për të plotësuar tekstin e Kartës Evropiane të Vetëqeverisjes Lokale. I hapur për nënshkrim më 16 nëntor 2009 dhe pas hyrjes në fuqi më 1 qershor 2012, teksti ka për

qëllim t'i japë çdokujt të drejtën për të marrë pjesë në punët e autoritetit vendor brenda objektit të Kartës. Në këtë kuptim, ai reflekton Preambulën e Kartës, ku pranohet se e drejta e qytetarëve për të marrë pjesë në qeverisje është pjesë e parimeve demokratike të përbashkëta për të gjitha shtetet anëtare të Këshillit të Evropës.

Një Kongres dhe dy Dhoma për 200,000 komunitete

Kongresi përbëhet nga dy dhoma: Dhoma e Autoriteteve Lokale dhe Dhoma e Rajoneve. Ai ka 324 anëtarë me të drejta të plota dhe 324 anëtarë zëvendësues, të gjithë me mandat katërvjeçar, të cilët përfaqësojnë mbi 200,000 autoritete lokale dhe rajonale në të 47 shtetet anëtare të Këshillit të Evropës.

648 përfaqësues lokalë dhe rajonalë të mbledhur në seancë plenare në Strasburg (Francë)

Delegacionet kombëtare në Kongres përfshijnë përfaqësues nga autoritetet lokale dhe rajonale të 47 shteteve anëtare të Këshillit të Evropës. Anëtarët ose janë të zgjedhur në mënyrë të drejtpërdrejtë dhe kanë mandate elektorale në një autoritet lokal ose rajonal, ose janë politikisht përgjegjës para një asambleje të zgjedhur në mënyrë të drejtpërdrejtë.

Përfaqësuesit dhe zëvendësuesit grupohen në delegacione kombëtare dhe grupe politike dhe ndahen ndërmjet dy dhomave të Kongresit, Dhoma e Autoriteteve Lokale dhe Dhoma e Rajoneve. Kongresi zgjedh presidentin e tij me mandat dyvjeçar, me radhë nga anëtarët e secilës prej të dy dhomave. Kongresi mbledhet në Strasburg në dy seanca plenare në Strasburg në

vit, në pranverë dhe në vjeshtë. Gjatë këtyre seancave, Kongresi zhvillon debate tematike, shqyrton projektraporte dhe miraton rekomandime dhe rezoluta. Ai i fton përfaqësuesit e qeverive lokale dhe rajonale si dhe delegacionet nga organizata të ndryshme evropiane të marrin pjesë në to. Këto seanca ndiqen edhe nga delegatët e shteteve jo anëtare, të cilët kanë statusin e vëzhguesit.

Tre komitete për të reflektuar përparësitë e Kongresit

Puna e Kongresit është e organizuar në tre komitete: Komiteti i Monitorimit, Komiteti i Qeverisjes dhe Komiteti për Çështjet të Aktualitetit.

Komiteti për Respektimin e Detyrimeve dhe Angazhimeve nga shtetet anëtare të Kartës Evropiane për Vetëqeverisjen Lokale (Komiteti i Monitorimit) është përgjegjës veçanërisht për monitorimin e zbatimit të Kartës si dhe zhvillimin e rajonalizimit në Evropë, për përgatitjen e raporteve për situatën e demokracisë vendore në Evropë dhe për monitorimin e çështjeve të veçanta të lidhura me demokracinë lokale dhe rajonale në shtetet anëtare;

Komiteti i Qeverisjes është përgjegjës për çështjet që bien në fushën e mandatit statutor të Kongresit, të tilla si qeverisja, financat publike, bashkëpunimi ndërkufitar dhe ndër-rajonal, demokracia elektronike, pjesëmarrja e qytetarëve dhe bashkëpunimi me organet ndërqeveritare.

Komiteti i Çështjeve të Aktualitetit është përgjegjës për studimin e rolit të autoriteteve lokale dhe rajonale lidhur me sfidat më të mëdha të shoqërisë tonë dhe përgatitjen e punës për çështje tematike, të tilla si kohezioni social, arsimi, dialogu ndërkulturor, rinia, integrimi i emigrantëve, mbrojtja e fëmijëve, lufta kundër përgjashtimit, nga këndvështrimi i vlerave bazë të Këshillit të Evropës.

Kongresi ka krijuar dhe një *Forum Statutor*, i përbërë nga të gjithë krerët e delegacioneve kombëtare dhe 17 anëtarët e Byrosë për të vepruar në emër të Kongresit në kohën ndërmjet sesioneve.

Çështja e pjesëmarrjes së të rinjve është një ndër përparësitë e Kongresit

Përfaqësimi i drejtë

Duhet të ketë përfaqësim të drejtë lidhur me balancën politike, gjeografike dhe gjinore të secilit delegacion. Që prej vitit 2003 Kongresi ka përcaktuar një kufi minimal përfaqësimi prej 30% për gjininë e nën-përfaqësuar për secilin delegacion.

Kongresi ka katër grupime politike:

EPP/CD – Grupi i Partive Popullore Evropiane në Kongres

SOC – Grupi Socialist

ILDG – Grupi i Pavarur dhe i Liberal-Demokratëve

ECR – Grupi i Konservatorëve dhe i Reformistëve Evropianë

50 vjet demokraci lokale dhe rajonale

1957: Konferenca e Parë e Autoriteteve Lokale	1995: Raporti i parë i monitorimit për demokracinë lokale	648 përfaqësues të zgjedhur
1985: Miratimi i Kartës Evropiane për Vetëqeverisjen Lokale	2005: Marrëveshje Bashkëpunimi me Komitetin e Rajoneve të Bashkimit Evropian	47 delegacione kombëtare
1990: Raporti i parë i vëzhgimit të zgjedhjeve	2009: Rinovimi i marrëveshjes me Komitetin e Rajoneve	200 000 komunitete vendore
1993: Krijimi i Agjencisë së Parë për Demokraci Lokale	2010 – 2012: Reforma për strukturën e Kongresit, rregullat dhe procedurën administrative	28 shoqata me status vëzhguesi
1994: Konferenca e Përhershme bëhet Kongresi i Autoriteteve Lokale dhe Rajonale të Evropës		50 raporte, rezoluta dhe rekomandime të miratuara çdo vit

LISTA E SHTETEVE ANËTARE (dhe numrat e përfaqësuesve)

Shqipëria (4)	Estonia (3)	Lituania (4)	San Marino (2)
Andorra (2)	Finlanda (5)	Luksemburgu (3)	Serbia (7)
Armenia (4)	Franca (18)	Malta (3)	Slovakia (5)
Austria (6)	Gjeorgjia (5)	Republika e Moldavisë (5)	Slovenia (3)
Azerbajxhani (6)	Gjermania (18)	Monako (2)	Spanja (12)
Belgjika (7)	Greqia (7)	Mali i Zi (3)	Suedia (6)
Bosnje-Hercegovina (5)	Hungaria (7)	Holanda (7)	Zvicra (6)
Bullgaria (6)	Islanda (3)	Norvegjia (5)	Ish Republika Jugosllave e Maqedonisë (3)
Kroacia (5)	Irlanda (4)	Polonia (12)	Turqia (18)
Qiproja (3)	Italia (18)	Portugalia (7)	Ukraina (12)
Republika Çeke (7)	Letonia (3)	Rumania (10)	Mbretëria e Bashkuar (18)
Danimarka (5)	Lihtenshtajni (2)	Federata Ruse (18)	

KONTAKTET

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Kongresi i Autoriteteve Lokale dhe Rajonale të Këshillit të Evropës

Avenue de l'Europe – F-67075 Strasbourg Cedex - France

Tel. : +33 (0)3 88 41 21 10

Fax : +33 (0)3 88 41 37 47

congress.web@coe.int

www.coe.int/congress

